

Αθήνα, 10/05/2024

Προς: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
1. Γραφείο Υπουργού, κ. Θ. Σκυλακάκη
2. Γραφείο Υφυπουργού, κας Α. Σδούκου
3. Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

Θέμα: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 4383/2024 Ερώτηση Βουλής (αριθμ. πρωτ. ΡΑΑΕΥ Ι-372586/29.04.2024)

Κωδικός: Ο-110224

Σελίδες: 4

**Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,
Αξιότιμη κυρία Υφυπουργέ,**

Σε απάντηση της εν θέματι ερώτησης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Αρχής, σημειώνουμε τα κάτωθι:

Για την ερώτηση 1:

Το προκαταρκτικό Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΑΔΜΗΕ 2025-2034¹ τέθηκε από τον Διαχειριστή σε δημόσια διαβούλευση στο διάστημα 20/3 – 19/4/2024 και δεν έχει υποβληθεί ακόμη προς έγκριση στην Αρχή.

Στο σχέδιο αυτό του ΔΠΑ περιλαμβάνεται μια σειρά διεθνών διασυνδέσεων, οι οποίες μπορούν να διακριθούν στις εξής κατηγορίες:

α) Διασυνδέσεις με όμορες χώρες, σχετικά μικρού μήκους και χαμηλού κόστους.

¹ <https://www.admie.gr/nea/diaboyleyseis/dimosia-diaboyleysi-prokatartiko-shedio-toy-dekaetoys-programmatos-anaptyxis-2>

i. **Δεύτερη Διασύνδεση Ελλάδας – Τουρκίας.** Η νέα αυτή διασυνδετική Γραμμή Μεταφοράς προβλέπεται ότι θα αυξήσει την μεταφορική ικανότητα μεταξύ των δύο χωρών κατά 600 MW και στις δύο κατευθύνσεις. Το κόστος ανέρχεται σε 24,2 εκ.€.

ii. **Δεύτερη διασύνδεση Ελλάδας – Αλβανίας.** Προβλέπεται ότι θα αυξήσει την μεταφορική ικανότητα μεταξύ των δύο χωρών κατά τουλάχιστον 200 MW και στις δύο κατευθύνσεις. Το κόστος εκτιμάται σε 15,3 εκ.€.

iii. **Αναβάθμιση διασύνδεσης Ελλάδας - Βόρειας Μακεδονίας.** Εξετάζεται ακόμη η σκοπιμότητα της επένδυσης.

β) Έργα μεγαλύτερων διασυνδέσεων.

i. **Δεύτερη διασύνδεση Ελλάδας – Ιταλίας.** Για την ενίσχυση της ηλεκτρικής διασύνδεσης της χώρας μας με την αγορά της κεντρικής Ευρώπης, προκρίνεται η υλοποίηση ενός νέου διτολικού συνδέσμου συνεχούς ρεύματος ονομαστικής ισχύος 1000 MW, με εκτιμώμενο κόστος 606 εκ.€, καθώς η υφιστάμενη, παλαιά διασύνδεση παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα λειτουργίας σε τακτά χρονικά διαστήματα.

ii. **Διασύνδεση Κύπρου – Ελλάδας (Great Sea Interconnector).** Πρόκειται για τη Γραμμή Διασύνδεσης πρώην Euroasia, την ανάπτυξη του οποίου ανέλαβε τον Δεκέμβριο 2023 ο ΑΔΜΗΕ ως Φορέας Υλοποίησης. Είναι το πιο ώριμο από τα έργα αυτής της κατηγορίας, για το οποίο κατασκευάζεται ήδη το καλώδιο. Βρίσκεται στον κατάλογο ΕΚΕ από το 2016 και θεωρείται εθνικό έργο γεωστρατηγικής σημασίας, το οποίο θα άρει την ενεργειακή απομόνωση της Κύπρου. Το έργο έχει επενδυτικό κόστος 1,9δισ το οποίο θα επιμεριστεί κατά 37% στην Ελληνική και κατά 63% στην Κυπριακή πλευρά. Δεν υπάρχει επί του παρόντος συζήτηση για αλλαγή της κλείδας επιμερισμού του κόστους. Οι ρυθμιστικές Αρχές Ελλάδας και Κύπρου βρίσκονται σε μεταξύ τους συνεννοήσεις για τον καθορισμό της μεθοδολογίας υπολογισμού του εσόδου του ΑΔΜΗΕ ως Διαχειριστή της Γραμμής Διασύνδεσης.

iii. **Διασύνδεση Ελλάδας – Αιγύπτου (GREGY).** Τον Νοέμβριο 2023 εντάχθηκε στον Κατάλογο Έργων Αμοιβαίου Ενδιαφέροντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στόχος είναι η μεταφορά «πράσινης» ενέργειας από την Βόρεια Αφρική προς την Ευρώπη, με πύλη εισόδου την Ελλάδα. Δεν αναφέρεται στο ΔΠΑ εκτίμηση κόστους.

iv. **Διασύνδεση Ελλάδας – Γερμανίας (Green Aegean Interconnector).** Ο σχεδιασμός αφορά σε συνολική δυναμικότητα μεταφοράς 3 GW και σε δεύτερο χρόνο στην περαιτέρω ανάπτυξη σε 6 - 9 GW για τη μεταφορά ενέργειας από ΑΠΕ από την Ελλάδα προς την κεντρική Ευρώπη. Η αρχική εκτίμηση του προϋπολογισμού είναι 8,1 δισ.€.

v. **Διασύνδεση Ελλάδας – Σαουδικής Αραβίας (Saudi Greek Interconnection).** Εκκρεμεί η εκπόνηση των μελετών για την εμπορική βιωσιμότητα του έργου. Δεν υπάρχει ακόμη εκτίμηση του κόστους.

Είναι προφανές ότι τα έργα αυτά, όπως αναφέρεται και στην Ερώτηση, βρίσκονται σε διαφορετικά στάδια ωριμότητας, τα περισσότερα εκ των οποίων είναι ιδιαίτερα πρώιμα και δεν έχουν εγκριθεί

από τη ΡΑΑΕΥ. Βάσει των αποφάσεων της Αρχής, πριν από την ένταξη ενός έργου μεγαλύτερης διασύνδεσης, ο ΑΔΜΗΕ οφείλει να προσκομίσει στην ΡΑΑΕΥ μελέτη κόστους-οφέλους (cost-benefit analysis, CBA), βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας που έχει καθοριστεί από την Ένωση των Διαχειριστών Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ENTSO-E), και εγκρίνεται μόνο εφόσον το όφελός του για τη χώρα προκύπτει μεγαλύτερο από το κόστος του.

Ο Ρυθμιστής δεσμεύεται για την ένταξή τους μόνο όταν αυτά τα έργα κρίνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος (Projects of Common Interest, PCIs), όταν διασυνδέουν Κράτη-Μέλη, ή – με τον πρόσφατο Κανονισμό (ΕΕ) 2022/869 – ως Έργα Αμοιβαίου Ενδιαφέροντος (Projects of Mutual Interest, PMI), όταν διασυνδέουν Κράτος-Μέλος με Τρίτη Χώρα. Στις περιπτώσεις αυτές, ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός (ΕΕ) 2022/869 (Κανονισμός TEN-E) προβλέπει συγκεκριμένα κριτήρια και διαδικασία για τον επιμερισμό του κόστους του έργου διασύνδεσης μεταξύ των χωρών που αφορά το έργο, βάσει του οφέλους που αναμένεται να αποκομίσουν από αυτό.

Για την ερώτηση 2:

Όπως προαναφέρθηκε, τα οφέλη για κάθε χώρα από ένα έργο διασύνδεσης προκύπτουν από συγκεκριμένη μελέτη κόστους-οφέλους που εκπονείται. Για τα ανωτέρω έργα, CBA έχει εκπονηθεί μόνο για το Great Sea Interconnector, το οποίο βρίσκεται σε στάδιο επικαιροποίησης. Η αρχική μελέτη του 2017 είχε εκτιμήσει καθαρά οφέλη (net benefit) για την Ελλάδα της τάξης των 320 εκατ. € σε βάθος 25ετίας.

Εν γένει το όφελος των διεθνών διασυνδέσεων εστιάζεται πέραν της ασφάλειας εφοδιασμού, σε όφελος λόγω μείωσης των τιμών της αγοράς και σε όφελος λόγω μετάβασης σε παραγωγή ενέργειας χαμηλότερου αποτυπώματος άνθρακα (sustainability). Εν προκειμένω, οι διεθνείς διασυνδέσεις αναμένεται να αξιοποιήσουν το σημαντικό αιολικό και ηλιακό δυναμικό της χώρας μας για την εξαγωγή της πράσινης ενέργειας που σε διαφορετική περίπτωση - λόγω της περιορισμένης εσωτερικής κατανάλωσης - θα περικόπτονταν.

Ωστόσο, η ΡΑΑΕΥ θεωρεί κρίσιμο ότι στο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Συστήματος Μεταφοράς πρέπει να προηγηθεί η ενίσχυση του συστήματος εσωτερικά της χώρας, προς άρση των σημαντικών σημείων συμφόρησης που υπάρχουν, τα οποία δεν επιτρέπουν την εξαγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας ακόμα και αν υλοποιηθούν οι διεθνείς διασυνδέσεις.

Για την ερώτηση 3:

Ο ρυθμός ανάπτυξης μονάδων ΑΠΕ και αποθήκευσης τα επόμενα χρόνια περιγράφεται στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ). Συνεπώς, κατά την άποψη της Αρχής, σε αυτά τα στοιχεία, όπως θα αποτυπωθούν στο τελικό Σχέδιο, πρέπει να βασιστούν οι μελέτες κόστους-οφέλους και να σχεδιαστεί η ανάπτυξη των διεθνών διασυνδέσεων, σε συνδυασμό με την εσωτερική ενίσχυση του Συστήματος.

Οι μονάδες ορυκτού αερίου είναι απαραίτητες για τη στήριξη της τάσης του Συστήματος και την κάλυψη των αναγκών εφεδρείας. Η ισχύς των «μονάδων βάσης» που απαιτούνται είναι επίσης

συνάρτηση της ισχύος των μονάδων ΑΠΕ - λόγω της στοχαστικότητας των τελευταίων - και προσδιορίζεται από τον Διαχειριστή.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνιση.

Με τιμή,
Ο Αντιπρόεδρος του Κλάδου
Ενέργειας της Αρχής
Δημήτριος Φούρλαρης

Αθήνα, 13/05/2024
ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΒΑΣΙΛΑΚΗ

